

Forsvarsdebatten er ikke overmoden

Av Kontreadmiral (P) Jan Jæger

Forsvarsministeren gikk tidligere denne uken ut i pressen med et innlegg med tittelen Overmoden Forsvarsdebatt, hvor hun inviterer til offentlig debatt om Forsvaret. Dette er naturligvis prisverdig, men også i høyeste grad nødvendig.

Det er nødvendig fordi debatten i de fora som har utviklet rapportene fra Forsvarsstudien og fra Forsvarspolitisk utvalg ikke har fått utfolde seg fritt.

Når det gjelder informasjon så lekkes det fra representantene i de to respektive utvalg som bare det. Oppgående mennesker er opprørt over hva som sies og hvordan de enkelte prosessene beskrives. Forsvarsstudien som skulle være åpen og inkluderende har blitt justert i slutfasen for å tilpasse resultatet til Forsvarets ønske om å få MTB'ene ut av strukturen. Dette skal ha skjedd i de såkalte fagmilitære vurderingene som ble gjennomført på slutten av studien. Sjøforsvarets personell ble i denne fasen erstattet med personell fra Hæren som ikke uventet kom til den konklusjon at nedleggelse av MTB våpenet ikke ville få operative konsekvenser. Og ikke nok med det, etter at MTB våpenet er nedlagt vil Marinens evne til kystnære operasjoner bli styrket!

Kystnære operasjoner er i hovedtrekk tenkt skal utføres av kystjegere og spesialstyrker med adekvat utrustning, en utrustning de ikke har i dag. Men leser man forsvarsstudien nøye finner man at her ligger det intensjoner om å utvikle et kystjegerkorps med tilhørende amfibiestyrker, logistikk fartøy og nye innsats-båter og egnede våpen.

Amfibiestyrker er de mest kostbare styrkene som finnes med tanke på anskaffelseskostnader så vel som driftskostnader. Vi snakker om å tilføre Forsvaret en ny dimensjon til eksisterende basiskapasiteter. Dette er forsøkt tidligere, men forsøket på å introdusere et strategisk fartøy som også kunne ta amfibietropper om bord ble stanset lenge før det kom til realitetsbehandling i Stortinget. Til tross for at Forsvaret har ved to tidligere anledninger blitt instruert av Stortinget til å fortsatt ha MTB'er i den militære strukturen, så har man likevel tatt sjansen på å foreslå at man skroter de allerede betalte strukturelementene (Skjold klassen) og erstatter dem med nye ukjente konsepter som mangler både fartøy, våpen, sensorer og adekvat logistikk. Og prislapp!

De nye MTBene av Skjold klassen har vært forankret i Stortingsvedtak siden 1996. Da bevilget Stortinget 1,7 MRD til opprustning og utvikling av MTB- våpenet. Et vidunder av en plattform ble utviklet av Norsk industri, og Stortinget besluttet at serieproduksjon skulle starte i 2003. Rammekontrakten er på over 4,6 MRD kroner uten våpen. Senest i år har Stortinget fulgt opp fartøyene med tilleggsbevilgninger til Satelittkommunikasjon (150 Mill) og reservedeler i levetidsperioden (90 Mill). Så langt om plattformene.

Så til våpenutviklingen. Stortinget vedtok allerede i 1996 at Penguin-missilene skulle oppgraderes og bevilget 185 mill kr til dette. For å dekke utgiftene til å utvikle et nytt sjømålsmissil bevilget Stortinget i underkant av 1,9 MRD for å utvikle det nye sjømålsmissilet NSM. Senest i juni i år besluttet Stortinget at kontrakt om serieproduksjon kunne inngås innenfor en ramme på ca 2,0 Mrd kroner.

Skjold klassen med alle sine militære kapasiteter er en anvendelig plattform både for krigs og fredstidsoperasjoner. Den har alle de egenskaper Forsvarsstudien etterlyser og som skal vektlegges i vårt fremtidige forsvar:

- Fleksibilitet
- Reaksjonsevne
- Fart og deployeringsevne (Kan operere på Trøndelagskysten og Finnmarkskysten samme døgn)
- moderne sambands- og kommunikasjonsmidler
- kan inngå i et nettverkbasert forsvar
- Slagkraft og presisjon
- Skreddersydd for kystnære operasjoner
- Fremragende sjøegenskaper

Og sist men ikke minst, fartøyene, våpen og sensorer er kjøpt og betalt! Dette har nok også Riksrevisjonen merket seg.

Det er dette Forsvaret sier nei til når man anbefaler Skjold skrotet. Det er ikke 5 Milliarder man kaster bort ved å ta MTBene ut av strukturen, men langt over 10 Milliarder kroner, investeringer som er gjort for å trygge landets sikkerhet de kommende 30-40 år!

De sjømilitære sjefene er i alle fall helt klare i sine syn. Skjoldklassen trenger vi i den operative strukturen. MTB-våpnenet er bindeleddet i et effektivt Sjøforsvar. Da er det noe galt når ikke dette synet får plass i militærfaglige utredninger.

Jeg vil på det sterkeste anbefale at Forsvarsministeren tar en alvorlig titt på prosessen som førte til at MTBene røk ut av Marinens struktur. Det kommer nemlig Forsvarskomiteen til å gjøre og da kan det jo være greit å ha forberedt seg litt på forhånd.

Forsvarsministeren etterlyser også en åpenhertig og modig diskusjon. Jeg, og mange med meg er klare til å ta den modige diskusjonen som hennes egne ikke kan ta av hensyn til egen karriere. MTB'ene har nok en gang blitt gjenstand for en omkamp ingen er tjent med. Vurderingen av MTB'ene er gjort på et ufullstendig og feilt grunnlag. Anbefalingen om å ta dem ut er feil og en skamplett på en ellers god forsvarsstudie.

Når det gjelder Forsvarspolitisk utvalgs anbefaling om å utelate MTBene fra fremtidig struktur, er denne anbefalingen ene og alene basert på Forsvarsstudiens feilaktige vurdering.

Da blir det dobbelt ille når et regjeringsoppnevnt utvalg baserer seg på feilaktig informasjon og trekker konklusjoner deretter.